

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:1393

av Mikael Oscarsson (KD)

Alkohol- och narkotikafri graviditet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om spridningsarbete och utbildning i insatser för att förverkliga en nollvision när det gäller skador på ofödda orsakade av alkohol- och narkotikabruk.

Motivering

Skador på barn orsakade av alkohol och narkotika kan aldrig accepteras.

I mars 2011 beslutade riksdagen om en samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken för åren 2011–2015. Det andra långsiktiga målet i strategin är att barn ska skyddas från skadliga effekter av alkohol, narkotika, dopning eller tobak.

I promemorian ”Insatser för en alkohol- och narkotikafri graviditet” (Ds 2009:19) föreslogs att kvinnor som ”utsätter sitt ofödda barn för en påtaglig risk att födas med en skada orsakad av missbruket” skulle kunna omhändertas enligt lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall. Tidigare har också frågan om att införa en möjlighet att tvångsomhänderta kvinnan utifrån LVU, lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, diskuterats.

Något förtydligande i linje med dessa förslag har dock inte kommit på plats.

Däremot har många andra förbättringar skett för att skador på ofödda orsakade av alkohol eller narkotika ska minimeras. Såväl Socialstyrelsen som Statens

institutionsstyrelse har arbetat med frågan om hur vården av missbrukande, gravida kvinnor fungerar. Mycket har redan gjorts för att minimera skadorna och i dag är det främst bland narkotikamissbrukande kvinnor professionen ser svårigheter. Det tycks också finnas ett utrymme att inom LVU omhänderta en gravid kvinna under vissa omständigheter, om hon utsätter sitt ofödda barn för en påtaglig risk.

Föräldrar med ett riskbruk eller missbruk måste få ändamålsenligt stöd eller vård och det är också viktigt att information sprids om hur ett framgångsrikt arbete kan byggas upp. Jag menar att det borde vara rimligt att ändra lagstiftningen, på det sätt som gjorts i exempelvis Norge. Men i väntan på att så sker är det angeläget att allt som kan göras också görs för att minimera fetala skador orsakade av alkohol- och narkotikabruk.

För att uppnå detta måste Folkhälsomyndigheten, som bildades den 1 januari 2014, samt kommuner och landsting samarbeta. Den kunskap som finns, och gällande rättspraxis, måste få spridning bland såväl socialtjänst som mödravård och andra berörda instanser. Särskilt angeläget är att de kvinnor som missbrukar narkotika också kan få information, stöd och insatser för att hjälpa både dem själva och deras barn – såväl födda som ofödda.

Mikael Oscarsson (KD)